

A Magyar Energetikai Társaság (MET) válasza az Európai Unió Bizottságának „Az éghajlat- és energiapolitika 2030-ra szóló kerete” c. dokumentumban [Zöld Könyv; COM(2013)169 final] megfogalmazott kérdésekkel és problémákkal kapcsolatban

A Magyar Energetikai Társaság (MET) politikailag és gazdaságilag független, nonprofit szakmai, társadalmi szervezet, amelyet 1991. április 5-én alapítottak azzal a céllal, hogy segítse elő a magyar társadalom előtt álló energetikai kérdésekről való közbeszéd és viták szakmai színvonalának emelését. Ennek érdekében – többek között – kiadja a Magyar Energetika című folyóiratot, szakmai rendezvényeket és vitákat szervez, kapcsolatokat ápol a határainkon kívül élő magyar energetikai szakemberekkel. Civil szervezetként őrzi függetlenségét, ugyanakkor jó szakmai kapcsolatokat ápol az államigazgatás és a gazdaság mértékadó szervezeteinek vezetőivel és szakembereivel. Állásfoglalásait szakmai alapokon, a közjó szem előtt tartásával alakítja ki.

A MET címe: 1094 Budapest, Ferenc krt. 23.

Honlapja: <http://www.e-met.hu>

Folyóirata: Magyar Energetika

A folyóirat honlapja: <http://www.e-nergia.hu>

A Társaság időszerűnek tartja, örömmel fogadta és elismerését fejezi ki a Zöld Könyv társadalmi vitára bocsátásával kapcsolatban, különös tekintettel arra, hogy az a 2020-ig szóló éghajlat- és energiapolitika megvalósításának helyzetét elemezve nemcsak az elért eredményeket mutatja be, hanem egyértelműen, világosan és tárgyilagosan mutat rá az elkövetett, vagy bekövetkezett hibákra és azokra a hiányosságokra, amelyek a kitűzött célok elérését késleltetik. Túl ezen annak ódiumát is vállalja, hogy a 2030-ig kitűzendő célok számbeli és tartalmi revízióját is felvesse, miután a gyakorlat bebizonyította, hogy nem feltétlenül célszerű azonos irányú motivációt tartalmazó, de egymástól elkülönülten megvalósítandó, egymásra jelentős hatást gyakorló célokat kitűzni.

A 2008-ban bekövetkezett és máig ható gazdasági válság következtében számos olyan változásnak voltunk tanúi, amelyekre korábban nem számíhattunk. Ilyen pl. az EU ETS rendszer válsága és az a körülmény, hogy az energetikai ágazatban alkalmazott támogatási rendszerek tagállamonként eltérő jellegzetességeket mutatnak, és nem optimálisan szolgálják az energetikai ágazat versenyképességének javítását.

Megítélésünk szerint nagyon is időszerű a célok korrekciója és az időhorizont kitolása legalább 2030-ig. Ugyanakkor túlzottnak tartjuk a klímaváltozással és az ehhez szinte mesterségesen – ugyanakkor tudományosan nem egyértelműen bizonyított módon – hozzárendelt hőmérséklet-emelkedéssel kapcsolatos indítékok hangsúlyozását. Úgy gondoljuk, hogy a fosszilis energiahordozók (szén, olaj, gáz) részarányának, akár (energiatartalom szerint számított) mennyiségének csökkentése – véges készleteik okán – éppoly erős motiváció lehet, amely azonban sokkal kézzelfoghatóbb, mint az előbbi.

Egyetértünk azzal, hogy a hármas célkitűzés (a CO₂-kibocsátás csökkentése; a megújuló részarányának növelése; az energiahatékonyság javítása, ill. az energiatakarékosság) túlságosan bonyolulttá teszi azt a szakpolitikai környezetet, amelyet az Európai Uniónak nem kevésbé bonyolult jogszabályokkal kell a megvalósítás irányába terelnie. Különös tekintettel arra, hogy mindhárom felsorolt elem a kívánt célt szolgálja, feleslegesnek ítéljük mindegyik tekintetében konkrét, számszerű és kötelező célértékeket előírni. Miután a Zöld Könyv is prioritásnak tekinti az európai energetikai piac minél teljesebb körű integrálását és egységesítését, helyesebbnek ítéljük, ha egyetlen célértéket határo-

zunk meg, amelyet a tagállamok együtt, de egyéni sajátságaiknak, lehetőségeiknek és forrásaiknak kellően alapos mérlegelésével, uniós szinten együtt a legkisebb költséggel érhetnek el. Ehhez olyan, kellő rugalmasságot biztosító mechanizmusra van szükség, amelyet egy szerkezetében megújított EU ETS kínálhat.

A MET egyetért azzal, hogy az EU ETS reformja rendkívül időszerű, és annál is inkább az lesz, ha az EU úgy dönt, hogy egyedüli, vagy fő eszközként alkalmazza a klíma- és energiapolitikai céljai eléréséhez. Az eddig szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy az ETS szabályainak egységesítése nemcsak célszerű, hanem szükségszerű is volt. Az aukció elsődlegességének deklarálásával a rendszer olyan irányt vehet, amely önmagában is elegendő rugalmasságot és biztosítékot jelent a tagállamok és létesítményeik számára nemcsak a kibocsátások csökkentése, hanem az ugyanehhez a célhoz vezető további fejlesztések (megújuló, energiatakarékosság) tekintetében. Ugyanakkor a lehető legnagyobb mértékben törekedni kell arra, hogy az EU ETS szerkezeti megújítása által hosszútávra kiszámítható, lehetőleg stabil szabályok szerint működjön a rendszer, kiiktatva, de legalábbis erőteljesen csökkentve ezzel a politikai kockázatot és megfelelő jogi környezetet teremtve a szükséges befektetésekhez.

Az aukciós bevételek meghatározott hányada mellett az Európai Unió további pénzügyi forrásait a korábbinál nagyobb mértékben kell olyan technológiai fejlesztések támogatására és az ezzel kapcsolatos oktatásra fordítani, amelyek a kereskedelmileg még nem érett, de perspektivikus eljárások, berendezések kidolgozását segítik és a felnövekvő nemzedéket olyan, akár új iparágak (energiatárolás, intelligens hálózatok, okos mérés) kiváló szakembereivé tehetik, akik a későbbi évek versenyképességének zálogát adják. Ezzel együtt fokozatosan, minél előbb le kell építeni azokat a támogatásokat, amelyekről már korábban is bebizonyosodott, hogy unión belül is torzíják a versenyt és pervers ösztönzőként működnek.

Az integrált és egységes (egyre egységesebb és integráltabb) energiapiac kialakításának egyik alapfeltétele az energetikai hálózatok fejlesztése, ami magától értetődő előnyei mellett (pl. az energiaellátás biztonságának javítása) a különböző mértékben fejlett tagállamok lehetőségeit hozza – egymáséihoz egyre közelebb.

Tudomásul kell venni, hogy az EU globális viszonylatban szinte elhanyagolható és – úgy tűnik – egyre csökkenő mértékben járul hozzá a légkör üvegház-hatású gáz tartalmának növeléséhez. Amennyiben nem jön létre időben a Kiotói Jegyzőkönyv örökébe lépő olyan nemzetközi megállapodás, amely kötelezően elérendő kibocsátási célokat ír elő a világ – remélhetőleg valamennyi – országának, addig az Európai Unió rövid távú versenyképessége minden bizonnyal megsínyli az önként vállalt korlátozásokat. Ennek ellenére úgy gondoljuk, hogy hosszabb távon a dekarbonizáció valóban jó ügyet szolgál és sikerre vezet. Mindazonáltal megfelelő megoldást kell találni a karbonszivárgás (kibocsátás-áthelyezés) problematikájának kezelésére, amelynek során figyelemmel kell lenni a villamosenergia-iparra is, alapvetően az Európai Unió határaihoz - és egyúttal az EU ETS rendszer határaihoz is - közel fekvő államokban, amilyen Magyarország is. A keleti irányból importálható, jelenleg lényegesen olcsóbb villamos energia hasznos ugyan az érintett országok gazdasága számára, de időnként tétlenségre kárhoztatja a hazai erőműveket, megakadályozza a dekarbonizációs célokat is szolgáló fejlesztéseket, ami hosszú távon nyilvánvalóan nem fenntartható. Ezen villamosenergia-termelés során sem az EU CO₂ kibocsátás csökkentési, sem pedig a levegőszennyezés csökkentési erőfeszítései nem érvényesülnek, továbbá növekszik az EU országok lemaradása az erőművi technológiák innovációjában.

A karbonszivárgás jelensége nem új, sőt, minden bizonnyal hozzájárult a kitűzött kibocsátás-csökkentési célok eléréséhez. Maga a jelenség és a folyamat ugyanakkor nem kívánatos és tenni kell ellene. Következő lépésként talán (zárójelben, csupán a figyelem felkeltése végett) nem lenne célszerűtlen a tagállamok által importált termékekhez és szolgáltatásokhoz szükségképpen társuló, de nem az EU-ban bekövetkezett CO₂-kibocsátások regisztrálása, változási tendenciáinak megfigyelése, elemzése, és, amennyiben szükségesnek és lehetségesnek mutatkozik, megfelelő intézkedések foganatosítása. Az importált termékek sorában kiemelkedő szerepet kell tulajdonítani a villamos energiának.

A MET a konzultáció július 2-i lezárását követően is figyelemmel kíséri a fejleményeket és azok alakulásától függően segíteni igyekszik a keretrendszer minél hatékonyabbá formálásában.

Az egyesület ezt az állásfoglalást szakmai folyóiratában és a honlapján is közzéteszi, valamint eljuttatja az illetékes kormányzati szerveknek, és tájékoztatásul megküldi a szakmai társegyesületeknek és az érintett nagyobb energetikai társaságoknak is.

Budapest, 2013. június 24.

A MET Elnöksége